

PŪSČIOS PELKĖS ATKŪRIMAS

Švelniname klimato kaitą ir saugome biologinę įvairovę

Dar XX a. viduryje Pūsčios pėlkė buvo viena didžiausių Šiaurės Rytų Lietuvos aukštapelkių. Antroje amžiaus pusėje nusausintoje pelkėje pradėta durpių kasyba truko 30 metų. Sausinimo ir durpių gavybos pasekmės pastebimos iki šiol. Didelė pažeistos pelkės dalį užima plikų durpių dykros, kuriose negali įsikurti jokie augalai, ir natūralioms aukštapelkėms nebūdinga sumedėjusi augalija.

2000 m. Lietuvos gamtos fondo iniciatyva Pūsčios pelkėje pradėti hidrologinio režimo atkūrimo darbai – pastatyta 15 užtūrų ir patvenkti pelkės pakraščiai. Gamtotvarkos darbų rezultatai matomi pelkės rytinės dalies pakraščiuose, kur drėgmės prisotintas durpes jau padengė kaminų danga. Vis dėlto visai pelkei atkurti to nepakako – reikia inovatyvių hidrologinio režimo atkūrimo priemonių.

Atsikuriančios gamtinės vertybės

Pelkėje ir jos apylinkėse peri tetervinai, plėšriosios medšarkės, gervės, perkūno oželiai, stebimi baltieji kiškiai. Teritorijoje inventorizuotos 4 tipų Europos Bendrijos (EB) svarbos buveinės: 7120 Degradavusios aukštapelkės, 7150 Plikų durpių saidrynai, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai ir 91D0 *Pelkiniai miškai.

2010 m., siekiant išsaugoti pelkinį kompleksą su EB svarbos ir saugomomis rūšimis, įsteigtas Pūsčios telmologinis draustinis (100 ha).

LIFE Peat Restore

Tarptautinis LIFE programos projektas (2016–2021 m.), skirtas pažeistų pelkinių ekosistemų būklei gerinti ir klimato kaitai švelninti. Lietuvoje atkuriamos pažeistos Pūsčios, Amalvos, Sacharos, Plinkšių ir Aukštumalos pelkės.

Pūsčios pelkės ekologinėms sąlygoms atkurti numatoma:

- įrengti apie 240 durpinių, plastikinių sprastasielių ir mišrios konstrukcijos vandenį sulaikančių užtūrų;
- 32 ha plote iškirsti natūralioms aukštapelkėms nebūdingą sumedėjusią augaliją.

Šie gamtotvarkos darbai svarbūs ne tik atkuriant pelkės hidrologinį režimą, bet ir palaikant atviras pelkines buveines, svarbias retiems pelkių sparnuočiams.

International project on restoration of degraded peatlands is aiming at the improvement of peatland ecosystems and mitigating climate change. In Lithuania, five abandoned peatlands will be restored. Restoration actions: instalment of over 240 different types of dams, removal of woody vegetation in 32 ha in Pūsčia peatland will increase water level and improve the conditions for biodiversity.

Pelkės ir klimato kaita

Pelkės dengia vos 3 % sausumos paviršiaus, tačiau jose sukaupta gerokai daugiau organinės anglies nei visuose mūsų planetos miškuose.

Nusausintose pelkėse dėl suaktyvėjusių mikroorganizmų veiklos durpės pradeda skaidytis ir į atmosferą ima plūsti šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Pūsčios pelkė išskiria 880 t CO₂ ekv./metus, t. y. tiek, kiek jų išskirtų automobilis važiuodamas aplink Žemę ties pusiauju 78 kartus.

Atkurdami natūralioms pelkėms būdingą vandens lygį sustabdysime durpių skaidymąsi ir sušvelninsime klimato kaitą.

ATMINTINĖ: telmologiniuose draustiniuose draudžiama lankytis nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 1 d.

LIFE Peat Restore (LIFE15 CMM/DE/000138)

CO₂ emisijų mažinimas atkuriant nusausintus ir degraduojančius durpynus Šiaurės Europos lygumose / Reduction of CO₂ Emissions by Restoring Degraded Peatlands in Northern European Lowland

Daugiau informacijos <https://life-peat-restore.eu/lt>

Nuotraukų autoriai: Ž. Sinkevičius, N. Zableckis, L. Jarašius, S. Paltanavičius, R. Jakaitis, J. Sendžikaitė, L. Šveistytė.

Projektą finansuoja

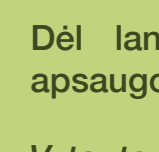
Projektą koordinuoja

Projektą Lietuvoje vykdo

Už teritorijos priežiūrą atsakinga Sartų ir Gražutės regioninių parkų direkcija.

Dėl lankymosi teritorijoje ar pastebėjus aplinkos apsaugos pažeidimus prašome kreiptis į direkciją

Vytauto g. 5, Dusetos, LT-32309 Zarasų r.,
Tel. 8 385 56849,
El. paštas sartai@grazute.lt
www.grazute.lt; <http://sartaigrazute.am.lt>

2016–2021 m. įgyvendinamą projektą iš dalies finansuoja Europos Sąjungos LIFE programos Klimato politikos paprogramė (Klimato kaitos švelninimas), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir projekto partneriai.